

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فانون

آیین دادرسی مدنی

تندیس
زرین

گروه علمی نشر تندیس زرین

| | |
|-------------------------|---|
| عنوان قرارداد | : ایران. قوانین و احکام Iran. Laws. etc |
| عنوان و نام پدیدآور | : قانون تجارت/ گروه علمی نشر تندیس زرین. |
| مشخصات نشر | : تهران: تندیس زرین، ۱۴۰۰. |
| مشخصات ظاهری | : ۲۳۵ ص. |
| شابک | : ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۱۲۶-۲-۶ |
| وضعیت فهرست نویسی | : فیفا |
| موضوع | : حقوق تجارت -- ایران Commercial law -- Iran |
| شناسه افزوده | : انتشارات تندیس زرین |
| رده بندی کنگره | : KMH۹۱۴ |
| رده بندی دیویی | : ۳۴۶/۵۵۰۷ |
| شماره کتابشناسی ملی | : ۸۷۰۸۶۰۳ |
| اطلاعات رکورد کتابشناسی | : فیفا |

| | |
|----------------|----------------------------|
| نام کتاب | : قانون تجارت |
| ناشر | : تندیس زرین |
| تدوین | : گروه علمی نشر تندیس زرین |
| نوبت و سال چاپ | : اول- ۱۴۰۳ |
| شمارگان | : ۱۰۰۰ |
| شابک | : ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۱۲۶-۲-۶ |

 دفتر انتشارات و مرکز پخش: ۰۲۱-۶۶۹۸۱۰۵۱
 nashretandisezarin
 www.tandisezarin.com
 nashretandisezarin@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

رشته حقوق یکی از پرطرفدارترین و جذاب‌ترین رشته‌های دانشگاهی در کشور می‌باشد، این رشته بسیار گسترده است و جنبه‌ها و ابعاد مختلف زندگی بشر را در سطح خرد و کلان دربر می‌گیرد و همه افراد به گونه‌های مختلف به دانش حقوق نیازمندند و از آن بهره می‌برند. مدرسه حقوق در سال ۱۲۹۸ در ایران زیر نظر وزارت عدلیه تأسیس شد و به آموزش حقوق می‌پرداخت. در سال ۱۳۱۳ شمسی با تأسیس دانشگاه تهران، مدرسه حقوق با مدرسه تجارت و مدرسه سیاسی تلفیق شد و دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی را به وجود آورد. مجدداً در سال ۱۳۴۰ شمسی نام این دانشکده تغییر کرد و به دانشکده حقوق و علوم سیاسی تبدیل شد و تا به امروز تحت همین عنوان دانشجو می‌پذیرد. علاوه بر این به تدریج، رشته حقوق در دانشگاه‌های مختلف کشور گسترش یافت و تدریس می‌شود.

رشته حقوق ناظر بر تمام روابط اجتماعی مردمان یک سرزمین است که آثار حقوقی دارد. روابط اجتماعی شامل دایره گسترده‌ای از ارتباطات می‌شود. در واقع حقوق قوانین و مقررات ناظر بر همه این رابطه‌هاست. ارتباطاتی چون ارتباط بین دولت و مردم، ارتباط میان مردم، ارتباط میان دولت‌ها، ارتباط میان قوای سه‌گانه و ... موضوع رشته حقوق است. حقوق به موضوعاتی مثل مالکیت، قراردادها، مسئولیت‌های اشخاص، قواعد مربوط به ارث، وصیت، ولادت، اقامتگاه اشخاص، مسئولیت‌های ناشی از حوادث و ... می‌پردازد.

با وجود گستردگی رشته حقوق، دانشجویان نیاز به مطالب و منابع روزآمد جهت تناسب و همسویی با مطالب حقوقی داشته بنابراین ضرورت و نیاز دانشجویان به بروزترین و روزآمدترین منابع و کتب حقوقی، امری اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

در همین راستا انتشارات تندیس زرین مفتخر است به‌عنوان انتشاراتی پیشرو در زمینه نشر کتب موردنیاز جامعه حقوقی علی‌الخصوص در زمینه منابع آزمون‌های: وکالت (کانون وکلا و مرکز وکلای قوه قضائیه)، مشاوران حقوقی، قضاوت، سردفتری، کارشناسی ارشد، کارشناسان رسمی، اختیاری، داوری و ... گام بردارد. امید است که این انتشارات سهمی هرچند کوچک در گسترش علم و آگاهی

حقوقی در جامعه داشته باشد. تندیس زرین مبتکر برترین شیوه‌های مطالعاتی است، که در یادگیری سریع‌تر مطالب کمک بسزایی دارد.

مدیر مسئول: شهرام خلخالی



| | |
|----|--|
| ۸ | قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی..... |
| ۸ | کتاب اول- در امور مدنی..... |
| ۸ | کلیات..... |
| ۱۰ | باب اول- در صلاحیت دادگاهها..... |
| ۱۰ | فصل اول- در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاهها..... |
| ۱۳ | فصل دوم- اختلاف در صلاحیت و ترتیب حل آن..... |
| ۱۵ | باب دوم- وکالت در دعاوی..... |
| ۲۱ | باب سوم- دادرسی نخستین..... |
| ۲۱ | فصل اول- دادخواست..... |
| ۲۱ | مبحث اول- تقدیم دادخواست..... |
| ۲۱ | مبحث دوم- شرایط دادخواست..... |
| ۲۲ | مبحث سوم- موارد توقیف دادخواست..... |
| ۲۴ | مبحث چهارم- پیوست‌های دادخواست..... |
| ۲۵ | فصل دوم- بهای خواسته..... |
| ۲۶ | فصل سوم- جریان دادخواست تا جلسه رسیدگی..... |
| ۲۶ | مبحث اول- جریان دادخواست..... |
| ۲۷ | مبحث دوم- ابلاغ..... |
| ۳۱ | مبحث سوم- ایرادات و موانع رسیدگی..... |
| ۳۴ | فصل چهارم- جلسه دادرسی..... |
| ۳۷ | فصل پنجم- توقیف دادرسی و استرداد دعوا و دادخواست..... |
| ۳۸ | فصل ششم- امور اتفاقی..... |
| ۳۸ | مبحث اول- تأمین خواسته..... |
| ۳۸ | ۱- درخواست تأمین..... |
| ۴۱ | ۲- اقسام تأمین..... |
| ۴۳ | مبحث دوم- ورود شخص ثالث..... |
| ۴۴ | مبحث سوم- جلب شخص ثالث..... |
| ۴۵ | مبحث چهارم- دعوای متقابل..... |
| ۴۶ | مبحث پنجم- اخذ تأمین از اتباع دولت‌های خارجی..... |
| ۴۷ | فصل هفتم- تأمین دلیل و اظهارنامه..... |
| ۴۷ | مبحث اول- تأمین دلیل..... |

| | |
|----|--|
| ۴۸ | مبحث دوم - اظهارنامه..... |
| ۴۹ | فصل هشتم - دعاوی تصرف عدوانی، ممانعت از حق و مزاحمت..... |
| ۵۳ | فصل نهم - سازش و درخواست آن..... |
| ۵۳ | مبحث اول - سازش..... |
| ۵۵ | مبحث دوم - درخواست سازش..... |
| ۵۶ | فصل دهم - رسیدگی به دلایل..... |
| ۵۶ | مبحث اول - کلیات..... |
| ۵۷ | مبحث دوم - اقرار..... |
| ۵۸ | مبحث سوم - اسناد..... |
| ۵۸ | الف - مواد عمومی..... |
| ۶۱ | ب - انکار و تردید..... |
| ۶۱ | ج - ادعای جعلیت..... |
| ۶۵ | مبحث چهارم - گواهی..... |
| ۶۸ | مبحث پنجم - معاینه محل و تحقیق محلی..... |
| ۷۰ | مبحث ششم - رجوع به کارشناس..... |
| ۷۳ | مبحث هفتم - سوگند..... |
| ۷۷ | مبحث هشتم - نیابت قضایی..... |
| ۷۸ | فصل یازدهم - رأی..... |
| ۷۸ | مبحث اول - صدور و انشاء رأی..... |
| ۷۹ | مبحث دوم - ابلاغ رأی..... |
| ۸۰ | مبحث سوم - حکم حضوری و غیابی..... |
| ۸۱ | مبحث چهارم - واخواهی..... |
| ۸۲ | مبحث پنجم - تصحیح رأی..... |
| ۸۳ | مبحث ششم - دادرسی فوری..... |
| ۸۶ | باب چهارم - تجدیدنظر |
| ۸۶ | فصل اول - احکام و قرارهای قابل نقض و تجدیدنظر..... |
| ۸۶ | فصل دوم - آرای قابل تجدیدنظر..... |
| ۸۷ | فصل سوم - مهلت تجدیدنظر..... |
| ۸۸ | فصل چهارم - دادخواست و مقدمات رسیدگی..... |
| ۹۱ | فصل پنجم - جهات تجدیدنظر..... |
| ۹۴ | باب پنجم - فرجام خواهی |
| ۹۴ | فصل اول - فرجام خواهی در امور مدنی..... |

| | |
|------------|---|
| ۹۵ | مبحث اول- فرجام‌خواهی و آرای قابل فرجام |
| ۹۶ | مبحث دوم- موارد نقض |
| ۹۸ | مبحث سوم- ترتیب فرجام‌خواهی |
| ۱۰۱ | مبحث چهارم- ترتیب رسیدگی |
| ۱۰۲ | مبحث پنجم- مهلت فرجام‌خواهی |
| ۱۰۳ | مبحث ششم- اقدامات پس از نقض |
| ۱۰۶ | مبحث هفتم- فرجام تبعی |
| ۱۰۶ | فصل دوم- اعتراض شخص ثالث |
| ۱۰۸ | فصل سوم- اعاده دادرسی |
| ۱۰۸ | مبحث اول- جهات اعاده دادرسی |
| ۱۰۹ | مبحث دوم- مهلت درخواست اعاده دادرسی |
| ۱۱۰ | مبحث سوم- ترتیب درخواست اعاده دادرسی و رسیدگی |
| ۱۱۳ | باب ششم- مواعد |
| ۱۱۳ | فصل اول- تعیین و حساب مواعد |
| ۱۱۴ | فصل دوم- دادن مهلت و تجدید موعد |
| ۱۱۵ | باب هفتم- داوری |
| ۱۲۶ | باب هشتم- هزینه دادرسی و اعسار |
| ۱۲۶ | فصل اول- هزینه دادرسی |
| ۱۲۶ | فصل دوم- اعسار از هزینه دادرسی |
| ۱۲۹ | باب نهم- مطالبه خسارت و اجبار به انجام تعهد |
| ۱۲۹ | فصل اول- کلیات |
| ۱۳۰ | فصل دوم- خسارات |
| ۱۳۱ | فصل سوم- مستثنیات دین |
| ۱۳۲ | سایر مقررات |
| ۱۳۳ | قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۰۸/۰۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی |
| ۱۳۳ | فصل اول- قواعد عمومی |
| ۱۳۳ | مبحث اول- مقدمات اجرا |
| ۱۳۵ | مبحث دوم- دادورزها (مأمورین اجرا) |
| ۱۳۶ | مبحث سوم- ترتیب اجرا |
| ۱۴۳ | فصل دوم- توقیف اموال |
| ۱۴۳ | مبحث اول- مقررات عمومی |
| ۱۴۵ | مبحث دوم- در توقیف اموال منقول |

| | |
|------------|--|
| ۱۴۷ | مبحث سوم - صورت برداری اموال منقول |
| ۱۴۸ | مبحث چهارم - ارزیابی اموال منقول |
| ۱۴۹ | مبحث پنجم - حفظ اموال منقول توقیف شده |
| ۱۵۱ | مبحث ششم - توقیف اموال منقول محکوم علیه که نزد شخص ثالث است |
| ۱۵۳ | مبحث هفتم - توقیف حقوق مستخدمین |
| ۱۵۳ | مبحث هشتم - توقیف اموال غیر منقول |
| ۱۵۴ | مبحث نهم - صورت برداری اموال غیر منقول |
| ۱۵۵ | مبحث دهم - ارزیابی و حفظ اموال غیر منقول |
| ۱۵۶ | فصل سوم - فروش اموال توقیف شده |
| ۱۵۶ | مبحث اول - فروش اموال منقول |
| ۱۶۰ | مبحث دوم - فروش اموال غیر منقول |
| ۱۶۱ | فصل پنجم - اعتراض شخص ثالث |
| ۱۶۲ | فصل ششم - حق تقدم |
| ۱۶۳ | فصل هفتم - تأدیه طلب |
| ۱۶۴ | فصل هشتم - هزینه های اجرائی |
| ۱۶۷ | فصل نهم - احکام و اسناد لازم الاجراء کشورهای خارجی |
| ۱۷۰ | قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۲۲ با اصلاحات ۱۴۰۲ |
| ۱۷۰ | بخش اول - تشکیلات |
| ۱۷۵ | بخش دوم - آیین دادرسی |
| ۱۷۵ | فصل اول - صلاحیت |
| ۱۷۹ | فصل دوم - ترتیب رسیدگی |
| ۱۷۹ | مبحث اول - رسیدگی در شعب بدوی |
| ۱۷۹ | اول - دادخواست |
| ۱۸۷ | دوم - دستور موقت |
| ۱۸۹ | سوم - رسیدگی و صدور رأی |
| ۱۹۸ | مبحث دوم - رسیدگی در شعب تجدیدنظر |
| ۲۰۲ | مبحث سوم - رسیدگی در هیأت عمومی |
| ۲۱۰ | بخش سوم - اعاده دادرسی |
| ۲۱۲ | بخش چهارم - اجرای احکام |
| ۲۱۷ | بخش پنجم - سایر مقررات |

قانون

آیین دادرسی مدنی

مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی

کتاب اول - در امور مدنی

کلیات

ماده ۱- آیین دادرسی مدنی، مجموعه اصول و مقرراتی است که در مقام رسیدگی به امور حسبی و کلیه دعاوی مدنی و بازرگانی در دادگاه‌های عمومی، انقلاب، تجدیدنظر، دیوان عالی کشور و سایر مراجعی که به موجب قانون موظف به رعایت آن می‌باشند به کار می‌رود.

ماده ۲- هیچ دادگاهی نمی‌تواند به دعوایی رسیدگی کند مگر اینکه شخص یا اشخاص ذی‌نفع یا وکیل یا قائم‌مقام یا نماینده قانونی آنان رسیدگی به دعوا را برابر قانون درخواست نموده باشند.

ماده ۳- قضات دادگاه‌ها موظف‌اند موافق قوانین به دعوی رسیدگی کرده، حکم مقتضی صادر و یا فصل خصومت نمایند. در صورتی که قوانین موضوعه کامل یا صریح نبوده یا متعارض باشند یا اصلاً قانونی در قضیه مطروحه وجود نداشته باشد، با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر و اصول حقوقی که مغایر با موازین شرعی نباشد، حکم قضیه را صادر نمایند و نمی‌توانند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزند و الاً مستنکف از

احقاق حق شناخته شده و به مجازات آن محکوم خواهند شد.

تبصره- چنانچه قاضی مجتهد باشد و قانون را خلاف شرع بداند پرونده به شعبه دیگری جهت رسیدگی ارجاع خواهد شد.

ماده ۴- دادگاه‌ها مکلف‌اند در مورد هر دعوا به‌طور خاص تعیین تکلیف نمایند و نباید به‌صورت عام و کلی حکم صادر کنند.

ماده ۵- آرای دادگاه‌ها قطعی است مگر در موارد مقرر در باب چهارم این قانون یا در مواردی که به‌موجب سایر قوانین قابل‌نقض یا تجدیدنظر باشند.

ماده ۶- عقود و قراردادهایی که مخل نظم عمومی یا برخلاف اخلاق حسنه که مغایر با موازین شرع باشد در دادگاه قابل ترتیب اثر نیست.

ماده ۷- به ماهیت هیچ دعوایی نمی‌توان در مرحله بالاتر رسیدگی نمود تا زمانی که در مرحله نخستین در آن دعوا حکمی صادر نشده باشد، مگر به‌موجب قانون.

ماده ۸- هیچ مقام رسمی یا سازمان یا اداره دولتی نمی‌تواند حکم دادگاه را تغییر دهد و یا از اجرای آن جلوگیری کند مگر دادگاهی که حکم صادر نموده و یا مرجع بالاتر، آن‌هم در مواردی که قانون معین نموده باشد.

ماده ۹- رسیدگی به دعاوی که قبل از تاریخ اجرای این قانون اقامه شده به ترتیب مقرر در این قانون ادامه می‌یابد.

آرای صادره از حیث قابلیت اعتراض و تجدیدنظر و فرجام، تابع قوانین مجری در زمان صدور آنان می‌باشد مگر اینکه آن قوانین، خلاف شرع شناخته شود.

نسبت به کلیه قرارهای عدم صلاحیتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون از دادگاه‌ها صادر شده و در زمان اجرای این قانون در جریان رسیدگی تجدیدنظر یا فرجامی است به ترتیب مقرر در این قانون عمل می‌شود.

باب اول- در صلاحیت دادگاهها

فصل اول- در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاهها

ماده ۱۰- رسیدگی نخستین به دعوی، حسب مورد در صلاحیت دادگاههای عمومی و انقلاب است مگر در مواردی که قانون مرجع دیگری را تعیین کرده باشد.

ماده ۱۱- دعوا باید در دادگاهی اقامه شود که خوانده، در حوزه قضایی آن اقامتگاه دارد و اگر خوانده در ایران اقامتگاه نداشته باشد، در صورتی که در ایران محل سکونت موقت داشته باشد، در دادگاه همان محل باید اقامه گردد و هرگاه در ایران اقامتگاه و یا محل سکونت موقت نداشته ولی مال غیرمنقول داشته باشد، دعوا در دادگاهی اقامه می‌شود که مال غیرمنقول در حوزه آن واقع است و هرگاه مال غیرمنقول هم نداشته باشد، خواهان در دادگاه محل اقامتگاه خود، اقامه دعوا خواهد کرد.

تبصره- حوزه قضایی عبارت است از قلمرو یک بخش یا شهرستان که دادگاه در آن واقع است. تقسیم‌بندی حوزه قضایی به واحدهایی از قبیل مجتمع یا ناحیه، تغییری در صلاحیت عام دادگاه مستقر در آن نمی‌دهد.

ماده ۱۲- دعاوی مربوط به اموال غیرمنقول اعم از دعاوی مالکیت، مزاحمت، مانعت از حق، تصرف عدوانی و سایر حقوق راجع به آن در دادگاهی اقامه می‌شود که مال غیرمنقول در حوزه آن واقع است، اگرچه خوانده در آن حوزه مقیم نباشد.

ماده ۱۳- در دعاوی بازرگانی و دعاوی راجع به اموال منقول که از عقود و قراردادهای ناشی شده باشد، خواهان می‌تواند به دادگاهی رجوع کند که